

[Niels Ravn.]

landmænd, som i kraft af de kriterier, der var i den tidligere nævnte lov, ikke kunne blive hulpet. Det har været alderskriteriet, det har været datoen den 1. april 1967 for at kunne komme i betragtning osv., der har gjort, at nogle ikke kunne få lån, og man har da fundet, at der her var en gruppe, som også med rimelighed burde støttes, når der skulle være lighed for disse yngre nyetablerede landmænd.

Der er i det konservative folkeparti overhovedet ingen tvivl om, at landbruget i sin helhed er ude i store likviditetsvanskeligheder, og det er lige så klart, at de nyetablerede, der har givet de høje priser, er dem, der står i de største vanskeligheder; derfor kan vi kun betragte dette lovforslag som, hvad skal man sige, en hjælp på vejen, ikke som noget led i en samlet løsning af landbrugets problemer. Det vil jeg gerne understrege, når jeg på det konservative folkepartis vegne giver tilslutning til, at vi yder denne støtte til disse nyetablerede. Det er jo også et led i generationsskiftet, der her kommer ind i billedet, og dér vil vi også meget gerne være med til at yde vor støtte.

Jeg har lige en enkelt lille bemærkning i forbindelse med lovforslaget — jeg tror også, spørgsmålet var fremme i fjor; det drejer sig om problemet forpagtere. De er fortsat holdt udenfor. Jeg ved ikke, om ministeren har gjort sig nogen overvejelser herom; der findes jo også blandt forpagtere nyetablerede, som i og for sig også mærker den vanskelige tid for landbruget.

Når jeg har sagt dette og givet tilslutning til, at vi yder disse yngre landmænd denne, kan man godt sige, beskedne håndsrækning, set i den store sammenhæng, vil jeg gerne derudover udtale, at jeg håber, at regeringen i den tid, der endnu er tilbage, altså godt og vel et år, inden de store, generelle landbrugsstøttelove udløber, overvejer situationen og undersøger nøje, om sigtet i disse støtteordninger er i overensstemmelse med den tid, vi lever i, både inden for landets grænser og måske ikke mindst uden for landets grænser.

Ja, jeg skal med disse få bemærkninger tilsige lovforslaget en hurtig og velvillig behandling.

Anders Andersen: Jeg kan på mit partis vegne tilsige velvillig behandling af det foreliggende lovforslag. Jeg tror, det er rigtigt, at man igennem denne udvidelse af den gældende lov om lån til nyetablerede giver mulighed for at komme større kredse til hjælp end gennem den lov herom, som blev vedtaget sidste år, og jeg takker landbrugsministeren, fordi han så hurtigt har fremsat dette lovforslag.

Man kan vel i og for sig beklage, at situationen er sådan, at det har været nødvendigt med denne støtteordning, men der er jo mange ting, der i øjeblikket inden for hele landbrugspolitikken er til diskussion og er i støbeskeen. Ser vi på den udvikling, som ligger forud, og som er årsag til denne lovgivning, ja, så er det jo sådan, at man i landbrugspolitikken har sigtet på at fastholde den produktion og den eksport, som vi har haft i de senere år. Det er det, som hele landbrugspolitikken er tilrettelagt efter, og jeg kan være helt enig med hr. Niels Ravn, når han siger, at inden vi skal drøfte kommende landbrugsordninger, bør man overveje, om dette sigte fortsat er rigtigt. Hvis regeringen har et andet sigte, hvis regeringen mener, at landbrugsproduktionen skal sættes ned, så skal støtteordningerne nok også ændres. Jeg har også forstået, at det er den nuværende regerings sigte, at man stadig skal opretholde en stor eksportproduktion inden for dansk landbrug.

Men hvordan har udviklingen formet sig, også med henblik på yngre landmænd og på arbejdskraften inden for landbruget i det hele taget? Jeg synes, der kunne være grund til at nævne også med baggrund i den debat, der er i øjeblikket, at landbrugets konkurrenceevne jo i og for sig er stærk i forhold til andre landmænds her i Vesteuropa. I øjeblikket er det sådan, at 3 pct. af arbejdskraften er beskæftiget med landbrugsproduktion til at forsyne den danske befolkning med det nødvendige fødevarerforbrug. I England er også 3 pct. beskæftiget, men de kan kun producere halvdelen af befolkningens forbrug. I Sverige er 6 pct. beskæftiget, de er knap nok selvforsynende med fødevarer. Jeg nævner dette, fordi det jo i og for sig er udtryk for, at det ikke er selve produktiviteten inden for dansk landbrug sammenlignet med pro-